

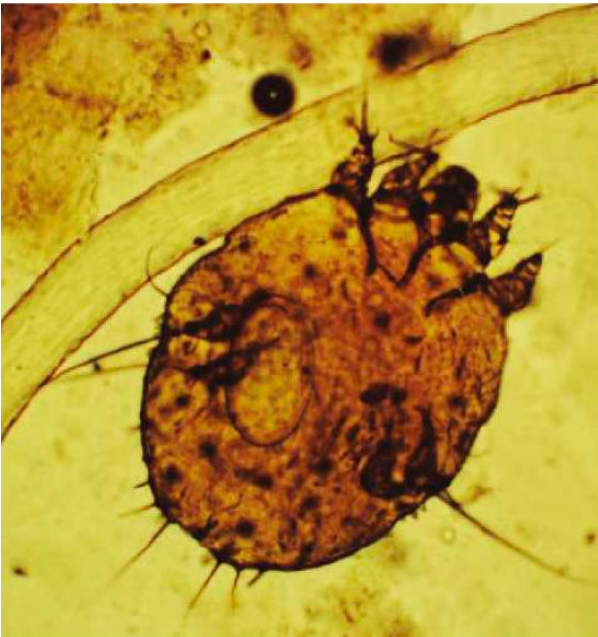
Fnat (Scabies)

Fnat mellem fingre

Midegang og mide i dermatoskop

Fnatmide i mikroskop

Fnat er en kløende, smitsom hudsygdom der skyldes fnatmiden, en lille parasit, der lever i huden. Man begynder at klø 4-8 uger efter smitte. Oftest er kløen værst om natten, men ikke alle klør nævneværdigt. Har man tidligere haft fnat, vil man begynde at klø få dage efter smitte. Huden kan blive helt forkradset pga. kløen. Ofte ses udslæt ved håndled, mellem fingre og i skridtet. Spædbørn kan have fnat i hårbund og ansigt, mens fnat hos voksne og større børn som regel holder sig under kæberanden.

Smitte kræver tæt hudkontakt (familier, institutioner, hvor mange er samlet på mindre områder). Miden kan overleve i op til 3 døgn udenfor kroppen, så håndklæder, møbler og sengetøj er mulige smittekilder.

Har man mistanke om fnat, skal diagnosen fastslås ved at en læge undersøger huden med lup og finder mider, æg og/eller midegange.

Behandling af fnat

Desværre er fnatmiderne vidtgående blevet resistente overfor Nix, og vi behandler derfor med tabletter (Scatol). Tabletterne er på recept, og hvor mange der ordineres udregnes på baggrund af kropsvægt. Der behandles to gange med en uges mellemrum.

Tabletterne indtages på én gang, og samme antal tages igen på 7. dagen. Det er vigtigt at tabletterne indtages med et glas vand på tom mave, dvs. mindst 2 timer før eller efter måltid.

Vi anbefaler indtag eftermiddag/aften og dagen efter påbegyndes vask samt rengøring af hjemmet. Det anbefales at tætte relationer (husstand, kæreste, værelseskammerater og lignende) behandles samtidigt.

Forholdsregler

Dagen efter behandling tages der et grundigt brusebad. Der anvendes separate håndklæder og vaskeklude. Samme dag skiftes til rent tøj. Man tager handsker på og skifter sengelinned osv. Møbler skal rengøres og støvsuges grundigt, og støvsugerposen udskiftes. Tøj, sengetøj, puder, dyner, håndklæder, bamser, løse tæpper og lignende vaskes ved minimum 60 grader. Tøj, der ikke tåler vask ved 60 grader, lægges i plastpose, der henstår i 7 døgn.

Fnatmiden kan overleve i tøj og tekstiler i op til 7 døgn. Derfor er det VIGTIGT, at dagligt benyttede møbler med tekstiler, for eksempel stofsofa og seng inklusive madras, ikke benyttes i 7 døgn, så risiko for smitte med fnat er udelukket.

Hvis der ikke er mulighed for at benytte en anden seng/madras/bilsæde etc. kan man alternativt afdække med plastik (for eksempel male-afdækningsplast) i de 7 dage.

Samme procedure gentages efter 7 dage i forbindelse med tablet genbehandling, for at fjerne eventuelle nyudklækkede mider.

Hvornår er man smittefri?

Man er normalt smittefri 12 timer efter første behandling. Det betyder, at børn kan komme i dagtilbud eller skole igen 12 timer efter påbegyndt behandling.

Det klør stadig

Det er normalt med kløe i huden i nogle uger efter behandling. Smøring med en hormoncreme 1 gang dagligt vil afhjælpe kløen.

Huden kan opleves tør, smør derfor med en god fugtighedscreme.

Kommer der pludselig igen kløe efter flere uger uden kløe, skal man mistænke fornyet smitte.

Opfølgning

Kontrol hos læge ca. 3 uger efter sidste kur hvis ikke alle symptomer er forsvundet. Fortsætter kløen, eller kommer der fornyet kløe, bør du igen undersøges med lup, inden man eventuelt behandler igen.

Sammenfatning

Du har fået konstateret fnat, og skal nu behandles med Scatol samt vaske og gøre rent derhjemme.

Der kan gå fra 4 til 8 uger fra man bliver smittet, indtil man udvikler kløe først gang man bliver smittet. Anden gang går der normalt kun 2-3 dage.

Vi anbefaler, at du tager tabletterne til eftermiddag/aften og dagen efter påbegynder vask og rengøring af hjemmet. Tabletterne skal tages med vand, og du må ikke spise noget i to timer før og efter indtagelse af tabletterne. Til børn kan tabletterne knuses inden indtagelse.

Tøj (inkl. handsker, hue, halstørklæde, sko m.v.), sengetøj, dyner, puder, rulle madrasser, håndklæder, bamser, løse tæpper osv. skal vaskes ved 60 grader i min. 10 minutter eller isoleres i en uge. Det gælder alt, man har haft på kroppen i ugen op til behandlingen.

Stofmøbler skal støvsuges og sprittes og henstå i en uge, og huset skal gøres grundigt rent. Bilsæder (inkl. autostole) støvsuges grundigt og dækkes eventuelt til med plastik.

Behandlingen samt vask og rengøring gentages efter 7 dage for at fjerne nyudklækkede mider.

Bivirkninger: du kan opleve, at kløen forværres i starten af behandlingen, men som regel varer det ikke længe.

Undgå tæt fysisk kontakt under hele behandlingen.

Huden kan blive tør. Eventuel eksem kan behandles med binyrebarkhormon i 1-2 uger.

Mere information

PATIENTHÅNDBOGEN

Værd at vide

FNAT - EN SMITSOM HUDLIDELSE

Artikel/interview fra sygeforsikring.dk med speciallæge i hudsygdomme Flemming Andersen

Hvad er fnat - og hvordan behandler du det?

<https://youtu.be/Uckmuam7Nlg>

Med venlig hilsen

PRIVATHOSPITALET MØLHOLM

HudCenter Mølholm